

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

21 april 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tegemoetkoming van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap in de vervoerkosten van gehandicapte kinderen bij revalidatie en bij onderwijs in het buitenland

Interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de dossierverwerking bij de beroepscommissie van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over nieuwe erkenningen in de sector algemeen welzijnswerk

Interpellatie van mevrouw Kathy Lindekens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de hervorming van de bijzondere kinderopvang in Vlaanderen

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Maandag 21 april 1997

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Wilfried Aers

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.07 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tegemoetkoming van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap in de vervoerkosten van gehandicapte kinderen bij revalidatie en bij onderwijs in het buitenland

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tegemoetkoming van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap in de vervoerskosten van gehandicapte kinderen bij revalidatie en bij onderwijs in het buitenland.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal me ongeveer houden aan de tekst die ik indiende als interpellatieverzoek. Toch zou ik er veel langer over kunnen praten.

Het dossier is gebaseerd op getuigenissen van mensen die een tegemoetkoming vroegen van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap in de vervoerskosten voor kinderen met een handicap, maar vaststelden dat ze deze kosten niet terugbetaald kregen. Het gaat vaak om vrij zware kosten voor mensen die het ervoor over hebben om de kinderen op hun persoonlijke last elke dag naar Nederland te brengen. Het vervoer van gehandicapte kinderen bij revalidatie schept problemen, zeker als ze op specifiek onderwijs buiten Vlaanderen aangewezen zijn, omdat er in scholen geen plaats is, ofwel omdat het

om zo'n specifieke handicap gaat dat de best mogelijke voorziening niet voorhanden is in Vlaanderen.

Er doen zich een aantal problemen voor. Enerzijds is er de terugbetalingsregeling door het Riziv, anderzijds was er het probleem bij grensoverschrijdend onderwijs. Dat is een aantal jaren geleden al in het parlement ter sprake gekomen.

Eerst en vooral wil ik het hebben over het Riziv. Het Riziv heeft de terugbetaling van reiskosten in het kader van functionele revalidatie gewijzigd en de voorwaarden voor kinderen en volwassenen zijn nu dezelfde. Een voorwaarde is bijvoorbeeld dat het Riziv tegemoet komt in de kosten voor de aanpassing van de gezinswagen als er een rolstoel in moet kunnen. Jonge gehandicapte kinderen hebben dit vaak helemaal niet nodig en kunnen in een normaal voertuig worden vervoerd. Als die kinderen op die manier vervoerd worden naar de plaats van opvang of school, dan komt er geen terugbetaling van het Riziv.

Een aangepaste gezinswagen is wel altijd noodzakelijk, en dan is er geen terugbetaling van de vervoerskosten. Tegen die regeling kunnen ernstige bezwaren worden geuit en dus ook tegen de federale minister, maar ook tegen het Vlaams Fonds. Dit fonds is gezien haar residuaire bevoegdheid en haar integratiebevorderende doelstelling van mensen met een handicap in de samenleving, aanspreekbaar om alle kosten die niet terugbetaald worden op zich te nemen. Het criterium hierbij is immers dat er gezocht wordt naar de optimale oplossing voor een gehandicapt kind. Dat betekent dat mensen met een handicap, die niet in aanmerking komen voor terugbetaling van de reiskosten tijdens revalidatie door het Riziv en waarbij vaststaat dat die zorg de beste is, moeten kunnen aankloppen bij het Vlaams Fonds voor hulp. Dit is echter niet het geval.

Van Cleuvenbergen

Dan is er een tweede probleem. Bij gehandicapte kinderen die in het buitenland schoolgaan zijn er altijd terugbetalingsproblemen. Voor bepaalde aandoeningen of bij te lange wachttijden in Vlaanderen mogen kinderen soms worden ingeschreven in het buitenland. Ook in deze gevallen weigert het Vlaams Fonds de reiskosten van een gehandicapt kind naar een buitenlandse school voor specifiek onderwijs te vergoeden.

U begrijpt, mijnheer de minister, dat het probleem zich niet in alle delen van het land stelt. Het stelt zich vooral in Limburg, omdat het onderwijs in Nederlands en Vlaams Limburg in dezelfde taal gebeurt. Daarbij komt nog dat er in Limburg altijd minder welzijnsvoorzieningen voorhanden zijn. Het Vlaams Fonds argumenteert dat het kan weigeren omdat het ministerie van Onderwijs deze kosten voor haar rekening moet nemen. Ik stel vast dat het ministerie van Onderwijs dat alleen doet binnen Vlaanderen. Ouders die met deze problematiek te maken hebben, ervaren dat ze een weigering krijgen door het Vlaams Fonds en door het ministerie van Onderwijs. Ze worden van het kastje naar de muur gestuurd.

Als ze worden geweigerd door het Vlaams Fonds, dan hebben ze in mijn ogen ook geen eerlijke beroepskansen, want een beroep aantekenen tegen een beslissing moet men weer bij hetzelfde Vlaams Fonds doen. Dat staat haaks op de doelstellingen, met name het invullen van residuaire bevoegdheden enerzijds en het bevorderen in de samenleving anderzijds. Deze gang van zaken heeft gevolgen, omdat niet alle ouders in staat zijn om zelf de kosten van vervoer naar school of revalidatie te dragen. De weigering om vervoerskosten terug te betalen kan dus het einde betekenen van de revalidatie of het onderwijs. Daardoor dreigen ze geïsoleerd te geraken en niet de gepaste kansen te krijgen.

Daarom wil ik u het volgende vragen, mijnheer de minister. Hebt u omtrent het afschaffen van de terugbetaling van reiskosten voor functionele revalidatie contact gehad met uw federale collega om een oplossing te zoeken ?

Moet het Vlaams Fonds niet tussenkomen in de vervoerskosten van personen die geen rolstoel nodig hebben of wanneer er geen zware aanpassingen van de gezinswagen nodig zijn en die door geen enkele andere instantie vergoed worden ?

Kan het Vlaams Fonds weigeren tussen te komen in een van deze gevallen ?

Moet het Vlaams Fonds niet tussenkomen in de reiskosten van kinderen die geen opvang in eigen land kunnen krijgen en daarom naar het buitenland gaan ? Moet het Fonds niet tussenkomen in de reiskosten naar het buitenland wanneer de afstand naar Vlaamse instellingen of scholen opmerkelijk groter is dan naar Nederlandse, en men daarom kiest voor revalidatie of scholing in het buitenland ?

Moet de regelgeving van het Vlaams Fonds niet worden aangepast zodat er een onafhankelijke beroepsinstantie komt bij klachten ?

Ik heb vernomen dat de arbeidsrechtbank van Tongeren op 27 januari heeft gezegd bevoegd te zijn voor een beroep tegen een beslissing van het Vlaams Fonds. Het is volgens mijn informatie de eerste keer dat dit gebeurt. Ik veronderstel dat dit in de toekomst belangrijk kan zijn. Mijn vraag ten gronde blijft of we mensen deze hele procedure moeten laten doorlopen. Kunnen we dit niet eenvoudiger maken voor ouders van gehandicapte kinderen ?

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Ik wil me verontschuldigen voor mijn laat komen. Het interpellatieonderwerp van mevrouw Van Cleuvenbergen zit ook vervat in mijn interpellatie. Ik stel dan ook voor om straks terug te komen op de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : De vraag is dus wie voor wat bevoegd is en wie welke verantwoordelijkheid moet opnemen. Ik ben niet blind voor de problematiek waarop u onze aandacht vestigt. De waarheid gebiedt mij te zeggen dat ook andere partners hiervoor verantwoordelijk zijn. Het is niet omdat zij die verantwoordelijk niet opnemen, dat het Vlaams Fonds het gat dan maar moet opvullen. Dat is trouwens juridisch niet juist. Het systeem van residuaire bevoegdheden impliceert dat men bevoegd is voor datgene waarvoor geen andere overheidsinstantie bevoegd is. Hier is echter wel een overheidsinstantie bevoegd. Ik verwijs naar de wet van 28 december 1984 waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat alle taken van het vroegere Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Mindervaliden met betrekking tot de individuele revalidatieverstreking, met inbegrip van de daarbij horen-

Martens

de verplaatsingskosten, worden overgedragen aan het Riziv. Het Riziv is op basis van de wet van 1984 bevoegd, en we kunnen dan ook niet zeggen dat dit tot onze residuaire bevoegdheid behoort. De bevoegde overheidsinstantie moet de volledige verantwoordelijkheid opnemen.

Op deze regel zijn wel enkele uitzonderingen, zoals bijvoorbeeld de rolstoelen en het incontinentiemateriaal. U stelt mij echter een vraag over een aangelegenheid die heel uitdrukkelijk tot de bevoegdheid van het Riziv behoort, en die als dusdanig in de wet is verankerd. Ik beschik dan ook niet over een juridische basis om aan uw verzuchting tegemoet te komen. Op menselijk vlak deel ik uw zorg en uw mening, maar een wettelijke grondslag voor eventuele daden ontbreekt, alhoewel ik misschien graag tot daden zou overgaan. Op federaal niveau zou men dit trouwens misschien oogluikend toelaten en geen klacht neerleggen : dan is men er immers ook vanaf. We zijn echter niet bevoegd.

Dit geldt mutatis mutandis ook voor het onderwijs. Sommige zaken behoren tot de onderwijsbevoegdheid, andere tot de welzijnsbevoegdheid. De organisatie van het buitengewoon onderwijs, met inbegrip van de verplaatsingskosten, behoort tot de bevoegdheid van het onderwijs, ongeacht of die verplaatsingen in het binnen- of het buitenland plaatsvinden. Wat het onderwijs stricto sensu betreft, zou het mij verbazen dat de onderwijsinstellingen zeggen dat er geen plaats is. Het onderwijs is immers verplicht om de kinderen op te nemen.

Uw bekommernis is terecht : ook ik word daar in het kader van mijn dienstbetoon – als ik dat vermaledijde woord nog mag gebruiken – vaak mee geconfronteerd. Ik stel vast dat men denkt dat dit kan worden geregeld via het Vlaams Fonds. Ik beschik echter niet over een juridische basis en er bestaat in Vlaanderen een taakaflijning tussen wat onderwijs en wat welzijn moet doen. Indien u geïnteresseerd bent, kan ik u een nota bezorgen over de terugbetaling van vervoerskosten voor buitengewoon onderwijs en vervoer naar verzorgingsinstellingen in het buitenland, zoals dit juridisch is verankerd en ook in het onderwijs wordt uitgevoerd. Indien de vergadering hiermee akkoord gaat, zal ik deze nota aan het commissiesecretariaat bezorgen.

Wat uw punctuele vragen betreft, is het zo dat we af en toe gesprekken hebben met de federale colle-

ga die bevoegd is voor sociale zaken. Ik moet in alle eerlijkheid bekennen dat dit zelden tot goede resultaten leidt. Sommige dossiers bepleiten we sinds lang, zoals bijvoorbeeld de kampvergoeding met een bedrag van amper 18 miljoen frank. Voor de betrokkenen is dit een heel belangrijk dossier. Binnen het pakket waarover het Riziv beschikt, is dit slechts een marginaal bedrag. Toch stel ik vast dat een oplossing uitblijft, alhoewel we zelf hebben aangeduid hoe via een KB een adequate oplossing kan worden geformuleerd, dit alle beloften ten spijt. Dit is één van de eerste dossiers waarmee ik in het parlement werd geconfronteerd. Ik kan u recht in de ogen kijken : we dringen bij herhaling op dit alles aan, zowel mondeling als schriftelijk. We krijgen dan wel de toezegging dat alles snel in orde zal komen, maar als puntje bij paaltje komt, is dat niet het geval. De gesprekken zijn steeds hoffelijk en vriendelijk, maar leiden zelden tot resultaten.

De benadering van het Riziv verschilt trouwens van die van het Vlaams Fonds. In het Riziv spreekt men over verzekerden, terwijl wij, wanneer we het hebben over de sociale integratie van personen met een handicap in het kader van het welzijnsrecht, spreken over bijstandsbehoevenden.

Ik zou ook kunnen verwijzen naar een inleiding van de heer Schepers in zijn publicatie over het welzijnsrecht. De communicatie tussen de beleidsniveaus verloopt heel moeizaam, en is de zoveelste illustratie van het feit dat men de verdeling van de bevoegdheden op het gebied van het gehandicaptenbeleid tussen het federaal en het Vlaams niveau, niet altijd adequaat en homogeen heeft geregeld. Ik denk onder meer aan de problematiek van de revalidatiecentra, zeker degenen die zich buiten de instellingen en ziekenhuizen situeren. Ook hier worden we regelmatig met problemen geconfronteerd : denk aan de 75 miljoen frank waarvoor hier regelmatig werd gepleit, de zogenaamde onderhoudskosten. Ook hier bestaat er omwille van onduidelijke afspraken een betwisting over de bevoegdheid. We moeten bekennen dat wij deze 75 miljoen frank moeten ophoesten.

U verwijst naar een aantal bestaande regels. U vraagt of het in de huidige stand van zaken mogelijk is om tussenbeide te komen. De raad van bestuur heeft een aantal regels vastgelegd waarin wordt gezegd dat er principieel geen tussenkomst wordt toegestaan voor vervoerskosten naar het buitenland. Betrokkenen die kiezen voor het buitengewoon onderwijs in het buitenland, moeten zelf de vervoerskosten betalen. Vervoerskosten voor leerlingen van het buitengewoon onderwijs vallen wettelijk ten laste van het departement Onderwijs en kunnen dus niet worden terugbe-

Martens

taald door het Fonds. De toenmalig aanhangig zijnde betalingen werden enkel voorlopig behouden voor lopende schoolopleidingen binnen eenzelfde cyclus en maximaal tot het einde van het schooljaar waarin de betrokkene 21 jaar zou worden. Ten aanzien van verzorgingsinstellingen wordt in geen geval nog privé-vervoer terugbetaald. Precies door deze discussies is men zich zeer principieel gaan opstellen.

Uw derde vraag ging over het vervoer naar het buitenland. Hier gelden dezelfde regels als in Vlaanderen. In uw vierde vraag verwijst u – evenals de heer Swennen – naar de bevoegdheidskwestie. Er werd een prejudiciële vraag gesteld aan het Arbitragehof over het feit of de arbeidsrechtbanken dan wel de beroepscommissie deze zaak moeten hanteren. Ik zal daar straks uitgebreider op ingaan. Ik wacht het antwoord op deze prejudiciële vraag af, om in functie daarvan te kijken hoe we in de toekomst kunnen handelen.

Dat is in een notendop mijn antwoord op uw vragen. Ik zou u graag een positiever antwoord geven, want u pleit voor een billijke en zeer rechtvaardige zaak. Dit is echter het juridische kader waarin ik me moet bewegen. We willen echt inspanningen leveren om een doorbraak te realiseren bij het Riziv. Dat klinkt ook door in het beleidsplan dat we uitwerken voor het Vlaams Fonds. In het hoofdstuk over een inclusief beleid gaan we daar uitvoerig op in. We wijzen ook op de noodzaak om op een meer operationele manier te komen tot een samenspel tussen Vlaams Fonds en Riziv. Dit verloopt echter zeer moeilijk in de praktijk en leidt voorlopig zelfs niet tot resultaten.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Wat het Riziv betreft, is de terugbetaling gebonden aan een bepaalde wagen. Men kijkt naar de mate waarin iemand een handicap heeft en die wagen nodig heeft. Zo niet, komt het Riziv niet tussen. Is het niet mogelijk dat dit onder een residuaire bevoegdheid valt ?

Kinderen in Wallonië hebben net hetzelfde probleem. Het is dan ook inderdaad op federaal niveau dat er iets zou moeten veranderen. Het zou echter ook zinvol zijn om van hieruit signalen te geven, eventueel zelfs in samenspraak met de bevoegde minister uit Wallonië.

Er zijn trouwens kinderen die in Nederland naar school gaan. Het is waarschijnlijk duurder om Vlaamse instellingen bij te maken. Het is voor ons economisch voordelig dat er goede, Nederlandse instellingen bestaan die veel kinderen opnemen. Dit is een vaak voorkomend fenomeen in de grensstreek waar we weinig voorzieningen hebben. Het onderwijs moet dit terugbetalen, maar betaalt alleen terug in eigen land. Dat blijft een probleem voor de mensen die hiermee worden geconfronteerd. Deze mensen moeten vaak nog kleine kinderen op internaat zetten, tot in Leuven of verder. Dit is voor deze gezinnen een heel drama. U bent toch ook minister van Gezin ? Ik zou dan ook willen vragen om aandachtig te bestuderen wat er eventueel in samenspraak met de minister van Onderwijs kan gebeuren.

Minister Luc Martens : Uw repliek brengt geen nieuwe elementen aan, maar toont wel uw bewogenheid. Ik heb daar geen problemen mee. Het aantal personen dat naar Nederland gaat, mag echter niet worden overdreven. Dit verschijnsel bestaat trouwens overal in de grensgebieden, en doet zich ook voor tussen de gemeenschappen. Iemand heeft hier zelfs ooit een vraag gesteld over het feit dat meer mensen van hieruit naar Franstalige scholen gaan, dan omgekeerd. De cijfers zijn niet altijd zo duidelijk, en we moeten daar voorzichtig mee zijn. Het gaat hier wel degelijk over een beperkt aantal, maar iedereen die zich onrechtmatig voelt behandeld, is er natuurlijk één teveel. We moeten hier dus de nodige aandacht aan besteden. Ik engageer mij om dit punt formeel ter sprake te brengen bij mevrouw De Galan en bij minister Van den Bossche. Men mag het mij echter niet kwalijk nemen dat mijn antwoord zich zal situeren binnen de legistische grenzen die vandaag werden getrokken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de dossierverwerking bij de beroepscommissie van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Swennen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de dossierverwerking bij de beroepscommissie van het

Voorzitter

Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

De heer Swennen heeft het woord.

Mijnheer de minister, de materie waarover ik zal interpelleren, is een oud zeer. Het betreft een euvel dat van kwaad naar erger gaat. Als we even teruggaan in de tijd – toen deze kwestie voor het eerst werd aangekaart – dan zien we dat reeds op 8 juli 1993 de heer Goutry een vraag stelde aan minister Demeester. De minister heeft toen gewezen op een belangrijke vertraging in de behandelingen van de beroepen met een gemiddelde behandelingsduur van zes maanden. De uitleg was toen dat de commissie met negen maanden vertraging was opgestart, namelijk op 6 januari 1993 in plaats van op 1 april 1992, zodat men reeds aan de startlijn kwam met een achterstand van 155 dossiers. Er werd toen gesleuteld aan oplossingen. Een van de oplossingen die toen als heilzaam werd geponeerd, was de instelling van een wekelijkse zitting van de beroepscommissie. Maar er werd uiteindelijk geen oplossing gevonden. De achterstand is zelfs nog toegenomen. Ik schets dit historisch perspectief om aan te tonen dat de argumenten die de vertraging bij de start verklaren, nu niet meer gelden.

Ik heb ook vragen bij de cijfers, mijnheer de minister. De gegevens die ik heb kunnen bemachtigen, zijn verontrustend. Van begin dit jaar tot 20 februari waren er reeds 160 beroepen binnengekomen. Nu pas schrijft de beroepscommissie de mensen aan die beroep hebben aangetekend in maart 1996 : dus tegen beslissingen in dossiers die vier maanden eerder werden ingediend. Tussen aanvraag en uiteindelijke beslissing ligt bijgevolg een tijdspanne van minimaal één jaar en vier maanden. Als gevolg van de gebruikelijke uitstellen, bijkomende vragen en dergelijke, kan dit gemakkelijk oplopen tot anderhalf en zelfs twee jaar.

De beroepscommissie houdt vier zittingen per maand. Per zitting worden tien tot vijftien dossiers behandeld. In 1996 werden in totaal een 600-tal beroepen behandeld. Begin 1996, na drie jaar activiteit, had de commissie iets meer dan 1.400 dossiers afgewerkt.

Ik zou de minister willen wijzen op een gevaarlijk fenomeen. De voorzieningen weten dat de beroepscommissie rekening houdt met de virtuele toestand, met de geëffectueerde bijstand dus. De

aanvrager ontvangt in praktijk al bijstand. De raad van beheer van het Vlaams Fonds blijkt niet echt geneigd om iets aan die achterstand te doen omdat het enkel een consolidatie van bijstand betreft. Eigenlijk moeten we hier de vraag stellen : komt dit niet neer op een praktisch omzeilen van het inschrijvingsdossier ?

Als we de oorzaken van de achterstand willen vinden, mogen we ons niet laten verleiden om de PEC's, de provinciale evaluatiecommissies, als zondebok aan te wijzen. De PEC's zouden in die logica te traag en niet accuraat werken. Maar het feit dat in veel dossiers beroep wordt aangetekend, heeft veeleer te maken met de weerbaarheid van personen met een handicap en hun verenigingen, wat een goede zaak is.

De regelgeving van de PEC's heeft wel de achterstand in de hand gewerkt. Deze overheidsorganisatie hangt met haken en ogen aan elkaar. Ik stel u daar niet verantwoordelijk voor, mijnheer de minister, u hebt dit ook geërfd van uw voorganger.

Ik geef twee voorbeelden om de defecte regelgeving te illustreren. De regelgeving voor een interventie bij een woningaanpassing is een kopie van de reglementering voor de bouw van de woningen in een ADL-cluster bij zelfstandig wonen. Voor de aanpassing van een privé-woning gelden dus dezelfde regels als voor de bouw van een sociale woning. Een tweede voorbeeld situeert zich in de sfeer van de maatregelen voor professionele integratie. Deze zijn moeilijk inpasbaar in het Vlaams Fonds, dat in de aard en de uitwerking van zijn regelgeving in de eerste plaats de zorgsector volgt. De arbeidstrajectbegeleiding heeft een andere toegangspoort gekregen. De definitie van risicogroepen is ruimer dan de doelgroep van het Vlaams Fonds. De toegang tot de beschutte werkplaatsen is intussen verruimd met de personen die een ticket CAO-26 hebben, weliswaar met de nodige beperkingen. Verder is het instrument van programmatie dat past in de uitbouw van een zorgaanbod, niet echt geschikt voor deze sector. Dit zijn twee voorbeelden van de gebrekkige regelgeving waarmee de PEC's in de praktijk moeten afrekenen.

In het kader van de oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad zal een algemene beroepscommissie worden opgericht. Hiervoor baseer ik me op het voorontwerp van decreet, volgens de persmededeling van de Vlaamse regering in december van vorig jaar. Als ik me niet vergis zal deze commissie enkel een adviserende functie hebben ten opzichte

Swennen

van het erkenningsbeleid van de regering. Een en ander zal dus geen oplossing betekenen voor het hier naar voren gebrachte probleem.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het al gehad over de bevoegdheidskwestie. Mijns inziens bestaan hieromtrent nogal wat misverstanden. Daar kom ik straks nog op terug, zowel bij de analyse van het probleem als bij de oplossing van het probleem. Er zijn inderdaad moeilijkheden inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de arbeidsrechtbank en het VFSIPH. Deze moeilijkheden zijn gesitueerd op twee niveaus. Ten eerste is er het probleem van de PEC's eerste aanleg en de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank. De prejudiciële vraag ging vooral over het tweede probleem, met name dat van een mogelijk beroep tegen tweede aanleg bij de arbeidsrechtbank. We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen deze twee zaken.

In 1990, in het voorontwerp van decreet betreffende de oprichting van het VFSIPH, werd de arbeidsrechtbank als beroepsinstantie aangewezen. Vooral het definitieve ontwerp werd goedgekeurd, heeft de Raad van State hierover advies uitgebracht. In dat advies argumenteerde de Raad van State dat de Grondwet duidelijk stelt dat alleen de wet de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken regelt.

Daarna kwam het ontwerp van decreet van 21 maart 1990 inzake het VFSIPH. Dat ontwerp voorzag in de oprichting van een specifieke beroepscommissie, zoals we die allemaal kennen. In datzelfde decreet vinden we ook de opheffing van bijna de volledige wet van 16 april 1963 betreffende de sociale reclassering, met inbegrip van artikel 26 van deze wet – het artikel dat de arbeidsrechtbank bevoegd maakte voor de beroepsprocedure.

Op 23 november 1993 hebben we dan het spraakmakende vonnis gekregen waarbij de arbeidsrechtbank van Antwerpen zich baseerde op het arrest van het Arbitragehof van 24 juni 1993. Naar analogie met de daarin vastgestelde schending van de Grondwet besliste de Antwerpse arbeidsrechtbank dat de Vlaamse Gemeenschap geen wettelijke basis heeft om de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken af te schaffen. Als gevolg hiervan stelt de Antwerpse arbeidsrechtbank dat de arbeidsrechtbanken bevoegd blijven voor betwistingen ingevolge beslissingen van het VFSIPH. Ze oefenen deze bevoegdheid dus eigenlijk uit parallel aan

de Beroepscommissie. Dezelfde rechtbank heeft ook een recent vonnis uitgesproken, handelend over de vraag of de arbeidsrechtbank ook bevoegd is voor betwistingen over de beslissingen van de Beroepscommissie zelf.

De prejudiciële vraag gaat dus over het beroep tegen tweede aanleg. Die uitspraak is nog niet bekend. Ik vermoed dat het Arbitragehof zal beslissen dat er beroep mogelijk is. Wat men echter ook beslist, hiermee zal men het fundamentele probleem niet oplossen. Het dubbel gebruik in eerste aanleg van arbeidsrechtbank en PEC-beroep blijft immers bestaan.

Bij een nadere beschouwing van de prejudiciële vraag, kan men hieruit afleiden dat de arbeidsrechtbanken ook nu al bevoegd zijn voor de geschillen over beslissingen van het VFSIPH. Ik herhaal echter dat een en ander moet worden gesitueerd op een hoger niveau, namelijk dat van tweede aanleg. Op het niveau van eerste aanleg blijft de verwarring hoe dan ook bestaan.

Rekening houdend met het feit dat de beroepen voor de tegemoetkoming voor personen met een handicap – waaronder de integratietegemoetkoming – ook door de arbeidsrechtbanken worden behandeld, ligt het inschakelen van deze rechtbanken voor de hand. Het gaat hier uiteraard om een federale aangelegenheid, die inhoudelijk echter nauw aansluit bij de prestaties van het VFSIPH.

Mijnheer de minister, u zult misschien zeggen dat we eerst moeten afwachten wat het Arbitragehof beslist. Dit lost echter de heersende onduidelijkheid niet op. Alle partijen gaan er immers vanuit dat de arbeidsrechtbank nog steeds bevoegd is. In dit verband heb ik een eerste concrete vraag. We kunnen de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank niet wijzigen, want dan zouden we onze bevoegdheid overschrijden. We kunnen echter wel de Beroepscommissie afschaffen zodat alleen de arbeidsrechtbank nog bevoegd blijft. Ik weet dat dit een radicaal voorstel is, maar zo zou er wel duidelijkheid worden gecreëerd.

Daarmee handelen we volstrekt binnen de ons toegemeten Vlaamse bevoegdheid.

Mijn tweede vraag is de volgende : wat zijn uw inziens de juiste oorzaken van de schrijnende achterstand in de dossiers van de beroepscommissie van het Vlaams Fonds ? Vraag drie : is het juist dat magistraten van de beroepscommissie de zittingen onnodig in tijd beperken, zodat minder dossiers

Swennen

kunnen worden behandeld dan normaal mogelijk is ? Dit is geen beschuldiging, maar een vraag. Vier : wat is de juiste aard van de achterstand ? Over hoeveel en over welk soort dossiers gaat het ? Hoelang moeten deze mensen op een beslissing over hun beroep wachten ? Wat zijn dan de prognoses in de gegeven omstandigheden : groeit deze achterstand uw inziens nog verder aan ?

Voorlaatste vraag : is het Vlaams Fonds in staat de achterstand op korte tijd weg te werken ? Zo niet, hoe denkt u dan dat het de aanvragers kan helpen zonder dat er een situatie van verworven rechten ontstaat ? Erkent u de virtuele omzeiling van het inschrijvingsrecht, dat nu een praktijk is ? Zo ja, wat denkt u eraan te doen ?

En dan een allerlaatste vraag : wat vindt u van de overhevelingsmogelijkheid van de beroepsprocedure naar de arbeidsrechtbanken, die zijn ontstaan door de afschaffing van de beroepscommissies ? Is dit reeds onderzocht ? Vindt u dit een nuttig denk-kader ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de bezorgdheid over de huidige achterstand, die rechtsonzekerheid meebrengt. Er is vooral op de instellingen gewezen, maar ook bij de mensen zelf heerst rechtsonzekerheid. Ze vragen zich af of hun zaak al dan niet zal doorlopen en wat de evolutie zal zijn. In dat opzicht lijkt dit mij een gemeenschappelijke zorg.

Terecht wordt de vraag gesteld waarom er zo vaak beroep wordt ingediend. In die zin moet de vraag worden gepreciseerd : hoe evolueren deze beroepen ? Komen altijd dezelfde thema's of vragen terug ? Was er in het begin een hoger aantal beroepen, dat nu is afgenomen ? Ik kan me ook voorstellen dat vanuit de beroepscommissie een zekere rechtspraak zou worden opgebouwd, waarnaar men zich zou kunnen richten. Zo kan het probleem op natuurlijke wijze worden gereduceerd. Ik weet niet of dat nu al gebeurt, maar die inkleuring of invalshoek moet toch ook aan de orde komen.

Ik heb me laten vertellen welke elementen het voorwerp van betwisting zouden uitmaken. Daar is ook al wat onderzoek naar verricht. Uit het ontwerpbeleidsplan van het Vlaams Fonds meen ik te mogen afleiden dat de discussie gaat over de vraag waar mensen precies een beroep op kunnen doen. Daarbij moet in enige diversificatie of ruimere

mogelijkheden worden voorzien, zodat eventueel een aanpassing in de tijd wat gemakkelijker kan verlopen. Hierin ligt misschien de weg naar een iets snellere afhandeling.

Ik weet niet of de zittijden te kort zijn, maar ik wil de rechtbanken waar twaalf dossiers op een voor-middag worden afgehandeld, wel eens zien. Ik hoor ook zeggen dat er soms zaken worden uitgesteld, maar dan is het de vraag waar dat uitstel aan te wijten is. Ik was hoe dan ook verwonderd over die twaalf zaken per zitting ; zeker omdat het in rechtbanken ook niet altijd zo snel en vlot gaat.

Men is terecht bezorgd over het omzeilen van inschrijvingsdossiers door het aantekenen van beroepen. Langs de andere kant is er geen terugvalpositie indien een instelling die deze zorg op zich neemt, dit achteraf onterecht blijkt te hebben gedaan. De enige remedie ligt dus in een snellere afhandeling. Ik betwijfel echter of een doorverwijzing naar de arbeidsrechtbank inderdaad meer snelheid zal opleveren. Ligt de oplossing niet eerder in een ondersteuning, enerzijds door het werken aan de procedure zelf en anderzijds door het tijdelijk inschakelen van een aantal bijkomende mensen ? Men zou een bijkomende commissie of een bijkomende kamer kunnen in het leven kunnen roepen. Op die manier heeft men bijvoorbeeld in de rechtbanken in Antwerpen geprobeerd om de achterstand in te halen. Bijkomend wou ik ook vragen of er overleg is met het federale niveau rond die bevoegdheid van de arbeidsrechtbank.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Het probleem waarmee we worden geconfronteerd, is het grote aantal beroepsprocedures. Het zijn er ongeveer vijftig per maand, en men kan niet eens niet zeggen dat dit cijfer zich stabiliseert. Er is zelfs een stijgende trend doorheen de jaren. In 1994 waren er 480 nieuwe beroepen, werden er 522 uitspraken gedaan en 16 afstanden van geding. In 1995 waren er 623 nieuwe beroepen, 460 uitspraken en 18 afstanden van geding. In 1996 waren er 602 nieuwe zaken, 448 uitspraken en 33 afstanden van geding.

Waar moeten we de verklaring zoeken ? Ten eerste heeft het grote aantal te maken met het feit dat men meer en meer vertrouwd is met de beroeps-mogelijkheden. Als er een nieuwe wetgeving start, kent men die niet en weet men die ook minder te exploiteren, als ik dat woord hier mag gebruiken. Ten tweede is er in de samenleving een trend tot juridiseren. Mensen zijn mondiger geworden en staan terecht meer op hun strepen. Als er vandaag

Martens

meer rechtszaken zijn, dan is dat niet omdat de mensen slechter zijn dan vroeger. Het heeft te maken met een complexe regelgeving, die meer aanleiding kan geven tot betwistingen. Bovendien is er een sterke trend om recht te laten geschieden via een tussenkomst van de rechtbank. In de sector van de gezondheidszorg zal men de komende tien tot vijftien jaar een explosie van dergelijke tussenkomsten krijgen. Deze evolutie doet zich reeds vele jaren in de Verenigde Staten voor.

Dat heeft dus allemaal met die globale maatschappelijke context te maken. Het heeft ook met de complexiteit van de wetgeving te maken, en met de wijze waarop bepaalde procedures zijn geconcipeerd. Om dat probleem beheersbaar te maken zullen we preventief moeten optreden. We moeten ervoor zorgen dat de zaken zo goed worden afgehandeld dat ze nauwelijks aanleiding zullen geven tot een beroep. Dat betekent dat de wetgeving moet worden vereenvoudigd, en dat de procedure korter en doorzichtiger moet zijn. We bereiden daarover trouwens een besluit voor. De procedure moet worden aangepast. De opdrachtgever – het Vlaams Fonds – moet op het terrein van de individuele materiële bijstand wat soepeler functioneren, want een te rigide functionering geeft aanleiding tot allerlei betwistingen.

Ik denk dat een oplossing erin moet bestaan het perfide mechanisme van het in beroep gaan terug te dringen. Het is niet de bedoeling om te verhinderen dat men in beroep kan gaan – dat moet natuurlijk kunnen -, maar zo'n beroep instellen moet eerder een uitzondering blijven, en geen normale werkwijze. Als dat toch het geval is, dan schort er wat.

Welke motieven liggen aan zo'n beroep ten grondslag? Volgens de lijsten waarover ik beschik gaat het om het al dan niet erkend worden als persoon met een handicap binnen een bepaalde doelgroep, om de individuele materiële bijstand, en in veel mindere mate, om wat men noemt de tenlasteneming van de opname en voorzieningen voor beroepsopleiding en tewerkstelling. Daarover gaat het. Het is me opgevallen dat heel wat indieners van een beroep uiteindelijk toch verzoeken om het beroep uit te stellen. Dat gebeurt om diverse redenen: omdat het dossier niet tijdig gereed is, omdat de stavingsstukken ontbreken, enzovoort.

U merkt het: er dreigt bijna een organisatievorm te ontstaan in functie van deze beroepen. Men mag de werkelijkheid natuurlijk niet al te vereenvou-

digd voorstellen. Dat zou erg onrechtvaardig zijn tegenover een aantal mensen die met een onrechtvaardige toestand worden geconfronteerd, maar er zijn toch een aantal merkwaardige mechanismen aan het werk. Die moeten worden blootgelegd, en in de toekomst uitgeschakeld.

De inleiding van de heer Swennen was goed uitgewerkt. Hij heeft in scherpe bewoordingen uitgelegd dat een van de oorzaken van de problemen te vinden was in de moeilijke toestand van bij het begin. Dat komt omdat men traag is gestart, en men heeft die toestand niet meer kunnen rechtekken. Door de toenemende druk is die toestand zelfs nog wat verder scheefgegroeid. Vanmorgen, toen ik mijn proeve van antwoord las, heb ik de vraag gesteld of we niet op een of andere wijze zouden kunnen zoeken naar een vorm van eenmalige inhaalbeweging. Daardoor zouden we de teller opnieuw op nul kunnen zetten. Parallel daarmee zouden we in de toekomst wat preventiever moeten kunnen optreden. Ik weet niet of dat kan, dit voorstel moet zeker nader worden onderzocht.

Ik stel vast dat de Beroepscommissie sinds april 1993 wekelijks samenkomt, en tien tot vijftien dossiers behandelt. Men zou zich kunnen afvragen waarom het slechts om tien tot vijftien dossiers gaat, maar ik zeg daarentegen dat tien tot vijftien dossiers niet niets is. De afhandeling ervan moet immers administratief worden begeleid: er moet een verslag worden opgemaakt, de beslissing moet worden bekendgemaakt, men moet de mensen oproepen opdat ze kunnen worden gehoord, enzovoort. Met andere woorden: men moet een ritme aanhouden waarvan men weet dat men het ter zitting ook kan waarmaken.

Als men de agenda te zwaar belast, en mensen oproept om te worden gehoord zonder dat ze effectief ook worden gehoord, dan verzeilt men in een toestand die bij de rechtbanken reeds bestaat. Daar worden processen voortdurend uitgesteld, wat ertoe leidt dat mensen het gevoel krijgen dat ze eindeloos aan het lijntje worden gehouden. Ik denk dat we deze vorm van service moeten behouden: als mensen worden uitgenodigd, dan moeten ze ook daadwerkelijk worden gehoord, en dan moet ook daadwerkelijk over hun dossier worden beslist. Ik spreek me niet over de vraag of dat aantal van vijftien dossiers de absolute bovengrens is. Men laat me wel weten dat de administratieve begeleiding van de griffie niet mag worden onderschat.

Ik heb hier reeds wat cijfermateriaal gegeven over de jaren 1994 tot 1996. In de loop der jaren is er

Martens

een globale achterstand gegroeid van ongeveer 658 ingestelde beroepen. Dat vertegenwoordigt een vol jaar werk. Als er gedurende een jaar niets zou bijkomen, dan hebben we nog ruim een jaar werk om die achterstand weg te werken. Dat is natuurlijk veel te veel. Daarom moeten we eens nagaan of we niet een soort van inhaalbeweging moeten overwegen, zodat de teller terug op nul komt te staan.

Verder is er nog het vraagstuk van de Beroepscommissie versus de arbeidsrechtbank. De beroepscommissie van de op te richten Gezins- en Welzijnsraad zal zich niet bezighouden met de behandeling van individuele dossiers. Die commissie behandelt het dossier van voorzieningen die zich na het afwijzen van hun erkenningsaanvraag tot haar wenden. Hier hebben we het echter over dossiers die niet door die Beroepscommissie zullen worden behandeld. Ik ben niet geneigd om op de prejudiciële vraag vooruit te lopen, want de praktijk toont aan dat men zich vooral tot de Beroepscommissie wendt en eerder uitzonderlijk tot de arbeidsrechtbank.

Een en ander wil overigens niet zeggen dat dit door de arbeidsrechtbank allemaal sneller zou worden afgehandeld. Als deze dossiers morgen naar de arbeidsrechtbank zouden worden overgeheveld, dan is het niet zeker dat alles vlugger zou worden afgehandeld. Juristen zullen deze ervaring niet hebben. Ik ben echter geen jurist. Ik hou niet van rechtbanken en ik kom er liefst zo weinig mogelijk mee in contact. Alles wat met politie en rechtbanken te maken heeft, is voor mij zo iets als een bangelijk fantoom.

Ik vind dit vanuit menselijk standpunt een hoge drempel. Psychologisch gezien is arbeidsrecht drempelverhogend. Vanuit intellectueel standpunt is dit misschien niet het geval. Bovendien heeft men te maken met een bepaalde knowhow waarover de arbeidsrechtbanken vandaag de dag niet zomaar beschikken. Het is dus niet evident dat men van vandaag op morgen naar de arbeidsrechtbank stapt.

Ik wil daarmee niet vooruitlopen op de beslissing van het Arbitragehof. Het belangrijkste is dat we erin slagen om op korte termijn een inhaalbeweging te realiseren en dat we preventief optreden om in de toekomst geen nieuwe achterstand op te lopen.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Ik dank de minister voor zijn antwoord.

Mijn interpellatie bestond uit twee luiken. Het eerste luik betrof de aard en de oorzaken van de achterstand. Ik stel vast dat de minister de ernst van de zaak onderkent en dat hij bereid is er iets aan te doen. Een eenmalig inhaalmanoeuvre lijkt mij een goede zaak, maar dat vereist mankracht. Men kan niet verwachten dat de bestaande populatie dubbel werk verricht. Extra mankracht vereist dat op de begroting extra geld wordt vrijgemaakt.

De minister heeft echter niet erkend dat de verwevenheid van voorzieningen in de raad van beheer niet van die aard is dat daarop jacht moet worden gemaakt. Daarom wil ik vragen of hij achter deze analyse staat. Dit houdt eigenlijk verband met de vragen die ik in het tweede luik wil stellen inzake de arbeidsrechtbanken. Vroeger moest men, wanneer men geen bestaansminimum kreeg, een beroep doen op de provinciale beroepskamer. Die werd echter afgeschaft en viel onder de bevoegdheid van de rechtbanken. Op dat ogenblik werd precies dezelfde discussie gevoerd over de hoge drempel van de arbeidsrechtbanken.

Het is en blijft inderdaad een rechtbank. Er is echter een nieuwe cultuur ontstaan waarbij de verzoeker niet aflat wanneer hij ook maar enigszins vermoedt gelijk te hebben. Men spreekt van de nieuwe mondige burger. In de Verenigde Staten is deze nieuwe cultuur op het vlak van de medische aansprakelijkheid sterk ontwikkeld. In deze evolutie is niet zozeer de betrokken instantie van belang. Het is niet het soort instantie dat het beroep behandelt dat inspirerend is om al dan niet in beroep te gaan, maar het gegeven dat men denkt ongelijk te hebben. Wanneer men zich beetgenomen voelt, gaat men om het even waar in beroep : bij het Hof van Cassatie, de Raad van State, de arbeidsrechtbank, de Beroepscommissie, enzovoort. Ik denk dus dat die argumentatie niet opgaat.

Mijn tweede opmerking betreft het heil dat men zou vinden in de verschuiving van de Beroepscommissie naar de arbeidsrechtbank. De minister vraagt zich af of een beroep bij de arbeidsrechtbanken zoveel sneller gaat. Van alle rechtbanken is de arbeidsrechtbank de minst belaste en deze rechtbank biedt inzake arbeidsintensiviteit de meeste ruimte. Mijn collega die ook aan de balie verbonden is, kan dit bevestigen of tegenspreken. Ik hoop dat de rechters en de arbeidsrechtbank waar zaken van mijn advocatenkantoor voorkomen, dit niet lezen.

Minister Luc Martens : Niet alle arbeidsrechtbanken bieden die ruimte. Uit een inlichting die ik vanochtend ontving blijkt dat er bij de arbeidsrechtbank van Brussel reeds wachttijden bestaan van één jaar. Het verschil van regio tot regio.

De heer Bart Vandendriessche : Voor arbeidshoven bedraagt die periode twee tot drie jaar.

De heer Guy Swennen : Ik opperde slechts een mogelijke werkwijze.

Een derde inhoudelijk argument is dat een arbeidsrechtbank een rechtbank is en blijft, en dus een volledig extern gegeven is. Het druist in tegen de algemene rechtsprincipes dat er een instantie is binnen het systeem, een beroepscommissie, waarin niet alleen een magistraat maar ook mensen uit de sector zetelen. Ik beweer niet dat de beoordeling daardoor niet onafhankelijk is, maar er is wel sprake van een verwevenheid, een inteeltjurisdictie. Deze situatie kan men vermijden door een beroep te doen op een externe factor, namelijk de arbeidsrechtbank. Dat is een bijkomend element ter overweging.

Minister Luc Martens : Ik neem daar nota van. Men mag mijn antwoord niet als iets definitiefs beschouwen. Voor elke stelling zijn voor- en tegenargumenten aan te voeren. Enerzijds werken we binnen die beruchte commissie met magistraten die een bron van externe inbreng vormen, anderzijds beoordelen de voorzieningen zelf mee. Ik heb echter het gevoel dat dit laatste gebeurt met deskundigheid en niet zozeer met de bedoeling het belang van de voorzieningen te behartigen. Dat onderscheid is natuurlijk zeer subtiel. Op een bepaald ogenblik heeft het Vlaams Fonds een soort vangnetvoorstel geformuleerd. We hebben dat besluit waardoor de toekenning bij voorbaat en voorafgaandelijk aan een beslissing zou gebeuren, echter niet in werking laten treden. Het is steeds de vraag wat men daarmee beoogt. Een gezond scepticisme van onze kant is dan ook vereist.

Wat is de betrokkenheid van het geheel van de voorzieningen op het veld ? Bij de samenstelling van de nieuwe raad van bestuur hebben we in overleg met de coalitiepartner getracht om met de nodige voorzichtigheid één en ander te herschikken. Zo wil ik erop wijzen dat in deze raad van bestuur het partijpolitieke veld – in de mate dat dit belangrijk zou zijn – werd verruimd. Waar er vroeger geen vertegenwoordiger van de VLD was, is dit vandaag wel het geval. Verder hebben we ook gezocht naar mensen die minder expliciet één sector vertegenwoordigen en die spreken namens

meerdere sectoren. Sommige belangenorganisaties, zoals bijvoorbeeld de beschutte werkplaatsen, hebben formeel wat moeten inleveren. De persoon die er zetelt kent de sector van de beschutte werkplaatsen perfect, maar hij vertegenwoordigt niet langer deze sector alleen. Zonder de kwalitatieve deskundigheid aan te tasten, hebben we het representatieve element dus wat teruggedrongen.

Dit is vanzelfsprekend een langzame beweging die niet te brutaal mag worden uitgevoerd. Enerzijds moet men erkennen dat het veld en het geheel van voorzieningen een zeer belangrijke plaats zullen blijven bekleden, en anderzijds moeten we de groeiende onafhankelijkheid in de geesten van personen met een handicap ernstig nemen. Verschillende leden hebben hier al de aandacht op gevestigd. Op dit vlak hebben we reeds een kleine stap gezet. We willen nog verder gaan, maar het blijft een voorzichtig afwegen. We willen de dingen in beweging krijgen, maar we moeten vermijden om in een situatie van totaal onvermogen terecht te komen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik zou de situatie veel zuiverder vinden, als mensen bij een beroep tegen een bepaalde beslissing gebruik kunnen maken van de fundamentele waarborgen van de rechterlijke macht : in onze rechtsstaat bestaat er immers nog zoiets als de scheiding der machten. U wijst op het argument van de hoge drempel. U zegt echter ook vast te stellen dat mensen – en dan zeker in de VS – steeds meer een beroep doen op de rechtbanken. Dat bewijzen de cijfers. De achterstand is dan ook niet exclusief afkomstig uit één hoek. Het argument van de hoogdrempeligheid wordt dus tegengesproken door het feit dat mensen, gezien de spectaculaire toename van het aantal gedingen, blijkbaar heel gemakkelijk de weg naar de rechtbank vinden.

Ik heb nog een bijkomende vraag : kunt u ons zeggen hoeveel mensen zich laten bijstaan voor de beroepscommissie ?

Minister Luc Martens : Dat moet ik natrekken. Het antwoord op die vraag kan ik u niet onmiddellijk geven.

Vanuit mijn sociologische belangstelling wil ik nog zeggen dat we in de gezondheidszorg worden geconfronteerd met het fenomeen dat een stijging van het aantal geneesheren tot een verhoogde consumptie van de gezondheidszorg leidt. Met andere woorden : het aanbod genereert de vraag. Mis-

Martens

schien – en ik benadruk het voorwaardelijke karakter van mijn uitspraak die nog moet worden bewezen – vormt het feit dat er veel jonge juristen zijn die een werkmakr voor zichzelf moeten creëren, een stimulans voor een gelijkaardig mechanisme van aanbod en vraag.

Mevrouw Patricia Ceysens : Sociologisch gezien is er een verschil : geneesheren werken met een systeem van terugbetaling. Bij advocaten is dat niet het geval, met uitzondering van het pro Deo-luik ten behoeve van onvermogenden. Ik zou echter wel willen dat u me laat weten hoeveel mensen zich laten bijstaan.

Minister Luc Martens : Als dat op korte termijn kan gebeuren, dan zal ik dat natuurlijk laten natrekken. Als het een te zware opdracht is, dan hoop ik dat u het me niet kwalijk neemt dat dit niet gebeurt.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Ik wil hier nog even op ingaan. Veel mensen vinden het niet correct dat het Vlaams Fonds de beslissingen neemt en eveneens oordeelt over het beroep tegen die beslissingen. Hierop antwoord ik steeds dat de beroepscommissie door de minister wordt aangesteld. Het is moeilijk om dat uit te leggen aan de mensen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Zoals het gezegde luidt : justice must not only be done, but also seen to be done. Vandaar dat de mensen zich daar terecht heel wat vragen bij stellen. In het kader van de scheiding der machten vind ik het dan ook geen zuiver systeem dat de beroepscommissie uiteindelijk wordt beheerd door de uitvoerende macht.

De heer Guy Swennen : Voor ik door de mooie, gevleugelde Engelse woorden van mevrouw Ceysens werd onderbroken, wou ik nog iets zeggen. Ik vind dit een heel interessante gedachteswisseling, maar we mogen bij deze discussie niet uit het oog verliezen dat er op het ogenblik een immense verwarring heerst over de twee schoten die kunnen worden afgevuurd. Dat is een fundamentele vaststelling.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Het is goed dat u deze interpellatie hebt gehouden : ze activeert ons denken. We zijn hier mee bezig binnen het Vlaams Fonds. Voorlopig wordt alleen nog maar intern

overleg gepleegd, maar na Pinksteren zullen we hierover in het parlement praten. Dat is onze timing. Het is een goede aanleiding om veel problemen en pijnpunten aan te pakken. Ik hoop dat we erin slagen tot een consensus te komen, zodat we de uitgangspunten van een aantal zaken kunnen verscherpen. We moeten hierbij steeds voor ogen houden dat een persoon met een handicap een betere dienstverlening moet krijgen dan vandaag.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Becq, de heren Swennen en Vandendriessche en mevrouw Van Cleuvenbergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over nieuwe erkenningen in de sector algemeen welzijnswerk

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Swennen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over nieuwe erkenningen in de sector algemeen welzijnswerk.

De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze interpellatie zal minder uitvoerig zijn. Ze ligt me wel evenveel aan het hart. Ik wil beginnen met een klassieke open deur in te trappen, namelijk de bedoeling van het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk. Tijdens deze legislatuur is hierover al heel veel inkt gevloeid en werd er nog veel meer over gesproken.

Er waren twee grote uitgangspunten : alle relatief verwante werksoorten beter op elkaar afstemmen en de reglementeringen harmoniseren door de uitbouw van de polyvalente centra die of ambulante of residentieel zijn. Dit is belangrijk omdat deze cen-

Swennen

tra een belangrijke preventieve eerstelijnsstaak hebben : ze voorkomen dat men in duurdere, gespecialiseerde lijnen terechtkomt. Hiervoor is de evenwichtige spreiding, en dus de herkenbaarheid en bereikbaarheid van de eerstelijnsfunctie belangrijk. Iedereen is het hierover eens. Het gaat hier trouwens om een principe dat door iedereen wordt aanvaard : elke burger heeft recht op dienst- en hulpverlening.

Als we de spreiding bekijken, dan zien we dat er blinde vlekken zijn. Mijnheer de minister, u bent de eerste die dat heeft toegegeven en die zijn voornemen heeft bekendgemaakt om hier verandering in te brengen. Ik wil een voorbeeld geven dat betrekking heeft op Limburg. Iedereen kijkt immers door zijn eigen chauvinistische bril.

Minister Luc Martens : Een West-Vlaams minister heeft daar veel begrip voor.

De heer Guy Swennen : Ik ben het volledig met u eens. Als we het ook eens worden over de antwoorden, dan stonden we heel ver. Limburg is op welzijnsvlak een minder ontwikkeld gebied. De cijfers tonen aan dat Limburg met zijn 776.000 inwoners 13 procent van de Vlaamse bevolking uitmaakt. In de sector van het ambulante algemeen welzijnswerk is het aandeel in personeel en middelen 9,5 procent. In de residentiële sector zijn de cijfers iets hoger.

De achterstand in de ambulante sector is dus duidelijk. Er is in Limburg wel een stedelijke concentratie in Midden-Limburg, Hasselt en Genk, maar ongeveer drie vierde van het resterende grondgebied bestaat uit blinde vlekken. Het gaat hier over Noord-Limburg, Zuid-Limburg en het Maasland. Het bewijs hiervan zijn de ellenlange wachtlijsten.

Mijnheer de minister, u hebt een van de blinde vlekken prioritair gesteld in een van uw eerste beleidsnota's. We keken dan ook met veel belangstelling uit naar het sterk dossier van het OCMW van Maaseik, een modelgemeente in het Maasland. Dat OCMW heeft in 1995 een aanvraag ingediend voor de erkenning en subsidiëring van een ambulante polyvalent centrum. Het zou de naam Maaslands Centrum voor Mensen met Problemen krijgen. In de andere ondervertegenwoordigde regio's, namelijk Noord- en Zuid-Limburg, werden in de zomer van 1996 vanuit pluralistische hoek ook dergelijke stappen ondernomen : er werden twee aanvraagdossiers ingediend.

Mijnheer de minister, onlangs hebt u vier nieuwe erkenningsdossiers goedgekeurd in het kader van het opvullen van de blinde vlekken. Ik heb u hier al op gewezen, ik heb u aangekondigd dat ik er een interpellatie over zou houden en ik heb er met u een briefwisseling over gevoerd. Mijn eerste vraag is of u bij de toekenning van de erkenningen rekening hebt gehouden met de aangehaalde prioriteiten en met de andere ondervertegenwoordigde regio's ? Een bijkomende vraag is welke criteria aan de basis lagen van deze erkenningen ?

Ik durf te stellen dat de meeste erkende voorzieningen die binnen het algemeen welzijnswerk in de prijzen vielen, antenneposten zijn, die vanuit een centraal punt worden bestuurd. Ik formuleer het dan nog met de behoedzaamheid van een Sioux-Indiaan. Ik heb het met name over het Solistisch Centrum Hasselt, dat wordt erkend voor de categorieën 3, 4 en 5 en dat drie personeelsleden extra krijgt. Als men de optelsom maakt, werkt men dan met negen antenneposten. Een daarvan bevindt zich in Maaseik, de andere tussen Hasselt en Lommel. In de sector wordt een beetje ironisch en cynisch gezegd dat u, mijnheer de minister, de maat heeft verlegd voor deze beslissing.

Minister Luc Martens : Ik wist niet dat ik zo een belangrijk minister was.

De heer Guy Swennen : Blijkbaar wel. Er zijn er nog die naar dezelfde familienaam luisteren en die van het oversteken van de Rubicon spraken. Blijkbaar heeft de familienaam er iets mee te maken.

Ik zeg dit nu wel lachend, maar het ligt vrij gevoelig. Sommigen denken dat er niet afdoende rekening wordt gehouden met de vraag van de pluralistische initiatieven. Als men dat algemeen welzijnswerk in kaart brengt, dan staat daar één draak op. U hoort me niet zeggen dat de instelling in Hasselt, die ik zeer goed ken, niet goed werkt. Maar ze heeft wel negen antenneposten, terwijl alle potentiële nieuwe, dynamische en frisse leven uit een andere omgeving geen kans krijgt. Kunt u dit vermoeden weerleggen ?

Ik stel u nog een laatste vraag. Voor sommige solisten werd de vijfpercentsanctionering opgeheven door hun een voorlopige erkenning als type B of C te geven. Voor andere niet. Volgens sommigen gaat het om een willekeurige niet-sanctionering. Welke criteria werden daarbij gehanteerd ?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Deze interpellatie roept bij mij de volgende bedenkingen op. Toen het bij het aantreden van deze regering over het algemeen welzijnswerk ging, en ook in de beleidsbrief van de minister, las ik dat de Maaskant en Tongeren blinde vlekken zijn. Ik ken die regio en wist dat daar wel degelijk voorzieningen zijn. In Tongeren is er bijvoorbeeld één. Zelfs in de gevangenis was er één, wat toen ook werd ontkend. Hetzelfde geldt voor de Maaskant : in Maasmechelen is er een voorziening.

Deze regio's worden anders gedefinieerd naargelang de interpretatie die men voor ogen heeft. Gaat het over gerechtelijke arrondissementen, dan is er altijd sprake van de drie arrondissementen Hasselt, Maaseik en Tongeren. Ook alle kaarten die we krijgen in verband met algemeen welzijnswerk, gaan uit van deze indeling. Maar in Limburg wordt – niet alleen in het algemeen welzijnswerk overigens – heel veel gecentraliseerd in Hasselt en ook in verschillende posten elders.

Ik schets even de situatie in het Maasland. Dat hoort normaal bij het arrondissement Tongeren-Maaseik. Als je dit gebied opdeelt in bestuurlijke arrondissementen, dan hoort Maasmechelen bij Tongeren en Maaseik niet. Maar Maaseik ligt dan weer in het bestuurlijk arrondissement waar er voorzieningen zijn. Voor dat soort situaties moeten we opletten. De cijfergegevens tonen valselijk aan dat alleen Midden-Limburg over voorzieningen beschikt. Ik heb kunnen constateren dat er voorzieningen voor algemeen welzijnswerk zijn in Hasselt, Tongeren, Maasmechelen, Overpelt en Sint-Truiden. Een andere voorziening is te vinden in Hasselt en Genk. Nog een andere is vertegenwoordigd in Hasselt, Genk, Neerpelt, Beringen, Heusden-Zolder, Lummen, Houthalen-Helchteren en Maaseik. Omdat deze diensten centraal gelegen zijn in Hasselt, geeft dat het beeld dat er maar op één plaats een voorziening is. Als we de administratieve poot van een dergelijke voorziening centraal houden, kunnen we er mijns inziens voordeel bij doen. Zeker als dit historisch is gegroeid zoals in Limburg.

In tegenstelling tot de heer Swennen was ik wel blij met de laatste erkenning. Het gaat hier immers om een voorziening die al sinds de jaren zeventig bestaat. Dat bepaalde voorzieningen zich zo lang hebben kunnen instandhouden zonder financies, louter door de goodwill van veel mensen, mag worden beloond.

Maar hoe zit het met de toekomst ? Ten eerste baart de afbakening van de regio's mij zorgen, niet

alleen in Limburg. Wat betekent afbakening van regio's hier ? In Limburg spraken we traditioneel van onze vijf zogenaamde LISO-regio's (Limburgse samenlevingsopbouw) ; nu van de regio's streekplatform. We kunnen ook van de gerechtelijke en van de bestuurlijke regio's spreken. Ik vind het allemaal erg onduidelijk. Ik denk dat het voor de sector heel belangrijk zou zijn indien er duidelijkheid komt over de regio's. Ik zou er persoonlijk voor pleiten de mobiliteit van de mensen als uitgangspunt te nemen. Als u ziet dat men in een bepaalde regio, bijvoorbeeld Riemst, meer geneigd is naar Bilzen of Tongeren te gaan, dan moet men mijns inziens die regio opnieuw bekijken en mag Maasmechelen – sorry daarvoor – dat wel bij het arrondissement Tongeren ligt, niet beschouwd worden als horende bij het arrondissement of de regio Tongeren.

Mijnheer de minister, er moet in de eerste plaats wat meer duidelijkheid komen over wat de regels zijn. Verder vraag ik of u kunt geloven in een centrale aanpak waarbij wordt uitgegaan van de historische evolutie. U moet dat niet kunstmatig opzetten in andere provincies waar men enorm veel last heeft. Waar er een historische evolutie is moet het echter mogelijk zijn centraal iets te organiseren met antenneposten. Ik denk dat we binnen Limburg eens moeten nadenken over wat centraal organiseren is. Misschien moeten we dit naar een andere plaats overbrengen – het hoeft niet altijd Hasselt te zijn. Dit moet evenwel binnen Limburg worden opgelost. Ik zou er wel voor pleiten dit zo te houden waar het bestaat, en zeker waar bewezen is dat dit een administratief en financieel goedkopere oplossing is.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Zijn er nog Limburgers in deze commissie ?

De heer Guy Swennen : Mijnheer de minister, de draagwijdte van de vraag overstijgt de provincie. Het gaat om het al dan niet erkennen van nieuwe pluralistische initiatieven.

Minister Luc Martens : Ik mag toch wel eens plagen.

De heer Guy Swennen : Ik plaag maar terug.

Minister Luc Martens : Van meet af aan hebben we gezegd dat er een problematiek is van blinde vlekken. Dat is reeds vanaf het begin als dusdanig door de administratie gesteld. Wij hebben dat trouwens

Martens

ook proberen te honoreren zodra we daartoe de middelen hadden.

De commissieleden hebben daar steeds voor gepleit. Ik heb steeds getracht daar invulling aan te geven zodra ik over de middelen beschikte, zonder mij evenwel te verliezen in verdere analyses om na te gaan of dit wel juist of niet juist was en of dit niet verder verfijnd kon worden. We hebben dat soort oefeningen wel gemaakt. Zo hebben we bijvoorbeeld een aantal berekeningen gemaakt waarin de vraag tegenover het aanbod werd afgewogen en nagegaan werd wat dit betekent in Vlaanderen op het vlak van het welzijnswerk. Als we dat dan opdelen en kijken welke de zwakste categorieën zijn, dan stellen we eigenlijk de volgende blinde vlekken vast : Diksmuide met 0,0 ; Halle-Vilvoorde met 1,18 ; Ieper met 1,92 ; Maaseik met 1,88 ; Tielt – waar ik woon, maar ook daar hebben we voorlopig nog niets gedaan – met 0,0 en Veurne eveneens met 0,0.

Er is dus een zekere afwijking bij de verdere doorlichting van de cijfers ten aanzien van wat tot nu toe door de administratie werd aanvaard. In plaats van in deze discussie terecht te komen, vonden wij het nuttig en nodig om in elk geval nu reeds maatregelen te nemen, zeker voor wat betreft de Westhoek, Zuid-Oost-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en het Maasland. Ik citeer hierbij voor het Hageland het Pluralistisch Centrum Welzijnswerk, voor de Westhoek het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk, voor Ronse het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk en voor Limburg het Centrum voor Relationeel en Maatschappelijk Welzijn.

We hebben daarbij gekozen voor het principe van de schaalvergroting en voor initiatieven waarbij uiteindelijk toch een aantal relevante partners betrokken was. We hebben met andere woorden rekening gehouden met bestaande en erkende centra om de hulpverlening op het terrein zo goed mogelijk te realiseren. Dat was voor ons slechts een eerste stap in het wegwerken van de blinde vlekken en van de achtergestelde regio's, vermits het ene gemakkelijk in het andere vervloeit. Ik herhaal nogmaals dat ik vond dat ik niet in debat moest treden en de mensen ondertussen in de kou mocht laten staan. Er moest iets gebeuren. Ik moet er in dit verband op wijzen dat we manifest gekozen hebben – waarbij ik het Hageland als voorbeeld neem – voor een Pluralistisch Centrum Welzijnswerk. Ik denk trouwens dat dit een goede keuze was.

Als u het dan hebt over de Maaskant die als blinde vlek wordt benoemd en die als dusdanig voorkomt in de verschillende documenten, dan merk ik dat u daarover een hele discussie kunt beginnen. U kunt inderdaad een dergelijke provincie op verschillende manieren benaderen. Zijn dat bestuurlijke arrondissementen ? Heeft dat te maken met de bereikbaarheid door de klanten ? Gebruikt men de LISO-opdeling ? Wordt er uitgegaan van de bestaande hulpverleningsdiensten ? Rekent u Genk tot de Maaskant of niet ? Om dergelijke complexe discussies te vermijden zouden we in de toekomst programmaties moeten uitbouwen die afgestemd zijn op de mobiliteit van mensen. Waar gaan mensen winkelen ? Waar gaan ze naar het ziekenhuis ? Waar volgen ze onderwijs ? Waar nemen ze diensten op ?

Toegegeven, het is geen sinecure dit in kaart te brengen. Men werkt aan het decreet Algemeen Welzijnswerk dat, naar ik meen en hoop, binnen de maand door de Vlaamse regering als voorontwerp kan worden goedgekeurd. Daaraan gekoppeld werken wij aan een zekere programmatie om in Vlaanderen een gelijkmatige dekking voor het algemeen welzijnswerk in het vooruitzicht te kunnen stellen. In een eerste fase wordt dit nog gebaseerd op de bestuurlijke arrondissementen omdat wij nu eenmaal vanuit dat cijfermateriaal, bij gebrek aan ander, moeten werken. Het zal maar op grond van de in deze herschikte centra verrichte registraties zijn dat we zicht zullen krijgen op de woon- en leefpatronen van de mensen. Op die wijze zullen we vermoedelijk kunnen komen tot een verfijning van de omschrijving van de regio's.

Vandaag kunnen we dat nog niet. Bij gebrek aan verfijnde registratiegegevens met betrekking tot het welzijnswerk kunnen we nu nog niet goed zien hoe en hoe ver de mensen zich eigenlijk bewegen. Deze operatie willen we wel willen doorvoeren, maar we kunnen die niet vanaf het begin doen omdat onze administratie daar niet voor uitgerust is. Het zal zeker nog twee jaar duren voor we de verfijning, waar mevrouw Van Cleuvenbergen voor pleit, op het terrein zelf zullen kunnen waarmaken.

In elk geval is de ondervertegenwoordiging in Limburg duidelijk gebleken. Daar moest dus een inhaalbeweging gebeuren. Toen ik minister werd, was slechts één ambulancetruwe centrum erkend. Wij hebben zelf – het is reeds de tweede keer dat ik daar naar moet verwijzen – in december 1995 een Pluralistisch Centrum Algemeen Welzijnswerk Limburg erkend, dus het tweede. Het eerste waartoe ik met betrekking tot Limburg besliste, was een pluralistisch centrum. Als u vraagt of ik daar iets op tegen heb, dan is mijn antwoord neen. Het is

Martens

immers al de tweede beslissing die wij hebben genomen.

Er waren daar trouwens goede argumenten toe. Uiteindelijk was er evenwel nood aan een derde centrum dat moest worden erkend. Hiervoor werden zes verschillende aanvragen ingediend : het Centrum voor Welzijnswerk Limburg (CWL), het Ambulant Polyvalent Maaslands Centrum voor Mensen met Problemen, een initiatief van het OCMW van Maaseik ; het Centrum Polyvalent Welzijnswerk Noord-Limburg ; het Centrum voor Ambulant Welzijnswerk Zuid-Limburg ; het Sociaal Centrum Heusden-Zolder en het Centrum voor Relationeel en Maatschappelijk Welzijn – Limburg.

Dat waren de zes kandidaten die zich toen hebben aangemeld. We hebben die allemaal stuk voor stuk ernstig laten onderzoeken. Het Centrum voor Welzijnswerk Limburg vroeg een uitbreiding. Sinds mijn aantreden hebben we geen enkel centrum in Vlaanderen een uitbreiding toegekend. Die piste hebben we tot nu toe niet bewandeld.

Over het Centrum Ambulant Polyvalent Maasland luidt het advies van de administratie – en ik citeer : de administratie is vragende partij voor een erkenningsvraag uitgaande van één OCMW, vooral omdat het de bedoeling is van meer tot een geografische werking te komen in de hele regio. Einde citaat. De woordvoerder van dit centrum, Boudevijn Derkoningen, secretaris van het OCMW Maaseik, is tot twee keer toe op het kabinet ontvangen. We hebben met hem het dossier besproken en de toestand samen met hem bestudeerd. Telkens werd hem ook gezegd dat Maaseik een antenepost moest krijgen binnen een groter geheel. Schaalvergroting is trouwens één van de middelen die we willen inzetten.

De derde en vierde kandidaat – het Centrum Polyvalent Welzijnswerk Noord-Limburg en het Centrum voor Ambulant Welzijnswerk Zuid-Limburg – kan ik eigenlijk samen nemen. Het ene centrum is pas gesticht op 22 juli jongstleden en het andere is nog drie dagen jonger – het werd gesticht op 25 juli. Het waren bijzonder recente initiatieven die zelf nog geen erkenning hadden.

Wat betreft kandidaat nummer vijf – het Sociaal Centrum Heusden-Zolder – citeer ik uit het advies van de administratie : het centrum komt duidelijk tegemoet aan een reële vraag. Omwille van de niet-erkenning blijkt het zich onvoldoende te kunnen profileren als regionaal centrum. Het dient dan ook vragen vanuit de omliggende gemeenten

van de regio West-Limburg door te verwijzen naar verder gelegen CLG-centra. Het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met het Provinciaal Centrum voor Slachtofferhulp kon om die reden ook niet gebeuren. We verwijzen naar een vorige bemerking in verband met initiatieven vanuit één OCMW. Voor het organisatie- en beheersplan is het belangrijk dat het centrum zich dient te profileren als een ambulant polyvalent centrum voor algemeen welzijnswerk. Bij de verdere onderhandeling voor de oprichting van een polyvalent centrum voor algemeen welzijnswerk dient het CLG-OCMW te Heusden-Zolder zeker betrokken te worden. Einde citaat.

Dit was dus een aarzeling ten aanzien van de voorliggende vraag. Uiteindelijk hebben we het Ambulant Polyvalent Centrum voor Welzijnswerk Limburg een erkenning gegeven. Het dient meteen een aantal blinde vlekken in Limburg in te vullen. Bovendien was op dat ogenblik reeds één van de kandidaten, namelijk Heusden-Zolder, ondertussen in het centrum zelf opgegaan.

U vraagt waarom uiteindelijk werd gekozen voor de VZW Centrum voor Relationeel en Maatschappelijk Werk. Dit heeft te maken met de structuur. Dat is uitvoerig in het verslag opgenomen, ik zou kunnen voorlezen hoe we dit inschatten. Het heeft voorts te maken met de organisatie van de VZW, want we zien welke consultatie- en contactmogelijkheden ze nu reeds bieden op negen verschillende plaatsen.

Het heeft ook te maken met het aanbod. We zien dat ze werkzaam zijn op twaalf verschillende thema's en reeds heel wat vragen aanbieden. Het heeft ook te maken met het aanbod in de verschillende regio's. Ik zou tenslotte ook nog de historiek kunnen vermelden waar mevrouw Van Cleuvenbergen zelf naar verwezen heeft.

Ik zeg het hier heel kort, maar ik zal aan de verslaggever het antwoord geven met alle toelichtingen die erbij horen, zodat u het volledige dossier hebt.

U zei dat ik geen aandacht heb voor pluralistische initiatieven. Ik heb er al op gealludeerd. Toen ik aantrad was er slechts één centrum erkend. We hebben in Limburg zelf een tweede centrum erkend – een pluralistisch centrum. Het derde centrum dat we erkend hebben was geen pluralistisch centrum, maar in het Hageland – Oost-Brabant – hebben we wel een pluralistisch centrum erkend. Als u een doorlichting zou maken van de niet-gereguleerde toelagen voor 1995 en 1996, dan zou u merken dat ik me niet hoeft te schamen, want er is een brede waaier van pluralistische ini-

Martens

tiatieven die via de niet-gereguleerde toelagen ook worden gesteund.

Dan hebt u het in een vierde vraag over het niet sanctioneren van sommige solistische centra. We hebben inderdaad een aantal centra voor algemeen welzijnswerk als type B of type D erkend en we hebben de sanctionering inderdaad opgegeven, omdat duidelijk was dat daar pogingen werden ondernomen om te komen tot een breder verband. Die intentie bleek echt uit het dossier, uit de correspondentie en uit schriftelijke verklaringen. Op die manier willen we hen niet ontmoedigen ten aanzien van de volgende operatie die we moeten doen binnen de herstructurering van het algemeen welzijnswerk. We hebben op dit punt op de meest correcte manier het advies van onze eigen administratie gevolgd.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Mijnheer de minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Wat is het tweede centrum dat erkend is en pluralistisch is ?

Minister Luc Martens : Het Pluralistisch Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Limburg. Het werd erkend op 22 december 1995, en is gegroeid uit het jongerenadviescentrum in Genk en uit Release en het Centrum voor Gezinsplanning en Sexuele Opvoeding in Hasselt.

De heer Guy Swennen : Het is dus eigenlijk een samenbundeling van bestaande functies. Het is een erkenning, maar het gaat hier over virtueel bestaande, maar gecompartmenteerde initiatieven, die verzameld zijn in één entiteit.

Minister Luc Martens : Uw vraag was : wilt u pluralistische centra erkennen ? Natuurlijk wil ik dat doen.

De heer Guy Swennen : Met die vraag had ik nieuwe pluralistische initiatieven voor ogen. Als men het status quo bekijkt, is het pluralisme immers niet altijd goed vertegenwoordigd.

Het tweede is geen nieuw pluralistisch initiatief. Het JAC in Genk bestaat al lang. De erkenning houdt alleen een aanpassing in aan de bestaande regelgeving en het centraliseren ervan.

Mijn tweede opmerking gaat over de structuur van de Limburgse centra. Men kan er alle kanten mee uit. Er zijn verschillende gerechtelijke en bestuur-

lijke regio's, er zijn de LISO-normeringen. De Maaskant wordt sociologisch algemeen erkend als één regio, met als kantons Maasmechelen en Maaseik. Maaseik is bestuurlijk inderdaad een ander arrondissement. Lommel ligt een eind van Noord-Limburg, en hoort daar zelfs bij. Sociologisch gezien is de Maaskant echter een duidelijk afgebakend geheel.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Dat klopt. Daarom begreep ik niet dat in de administratie het Maasland als blinde vlek stond omschreven.

De heer Guy Swennen : In de teksten van de beleidsnota komt de term Maasland altijd terug. Maasland is geen bestuurlijke of gerechtelijke regio. Maasland is de sociologische regio bestaande uit de kantons Maaseik en Maasmechelen. Deze vormen een doorlopend lint dat de Maas volgt, die toen nog niet was verlegd.

De voorzitter : De documentatie van de minister over dit onderwerp is een dikke bundel. Ik stel voor dat we dit overmaken aan de geïnteresseerden.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Kathy Lindekens tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de hervorming van de bijzondere kinderopvang in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Lindekens tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de hervorming van de bijzondere kinderopvang in Vlaanderen.

Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in het verleden konden gezinnen met jonge kinderen, die acuut of occasioneel in een probleemsituatie terechtkwamen, een beroep doen op voorzieningen die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd werden, namelijk de kinderdag- en nachtverblijven en de kinderopvangcentra. De problemen konden allerhande zijn : leef-, arbeids-, woon-, gezondheids- of financiële crisissituaties. Het aanbod was er voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Sinds het besluit van de Vlaamse regering van 6 april van 1995 wer-

Lindekens

ken die centra volgens andere modaliteiten en onder een nieuwe naam. Ze heten nu centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning.

De centra bieden, in tegenstelling tot de vroegere, naast dag- en nachtopvang, ook semi-residentiële opvang, overdag of 's nachts. Ze staan ook in voor ambulante begeleiding. Hun aanbod is in principe alleen geldig voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Kind en Gezin subsidieert 23 centra. Dat zijn 9 centra met een totale capaciteit van 450 plaatsen die vroeger functioneerden als kinderdag- en nachtverblijf; 14 centra met 764 plaatsen, die vroeger erkend waren als kinderopvangcentra en 2 dagcentra met 24 plaatsen. Het aantal opgevangen kinderen in die 23 centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning steeg in 1995 met 9 procent tegenover 1994. Via de diensten voor privé-gezinsplaatsing werden 225 kinderen opgevangen. Dat is een stijging met 3,7 procent. In de dagcentra werden 59 kinderen opgevangen. Dat is een status quo. De totale capaciteit van alle erkende centra samen mag niet hoger liggen dan 1.250 plaatsen. Wat het aantal verblijfsdagen betreft, daalde in de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning het aantal dagen met 6,4 procent. De vier diensten voor privé-gezinsplaatsing zagen een stijging met 20 procent. In de dagcentra werd een daling van 14,6 procent genoteerd.

Onlangs publiceerde Kind en Gezin de resultaten van een onderzoek over kansarme kinderen, de Kansarmoedeatlas voor het jaar 1995. Volgens dat onderzoek leeft 4 procent van de Vlaamse kinderen in een kansarm gezin. In grote steden zoals Antwerpen en Gent is dat respectievelijk 10,1 en 9,4 procent. Dat is ongeveer 1 op 10 kinderen.

De hervormingen die de Vlaamse regering met haar besluit van 6 april 1995 doorvoerde, hebben zonder twijfel gevolgen voor die groep kinderen. De centra vangen in de praktijk immers veelal arme kinderen in crisissituaties op. Als we naar de leeftijdsafbouw kijken, zien we dat ruim de helft van de thans opgenomen kinderen behoort tot de leeftijdscategorie van 6 tot 12 jaar. Volgens de nieuwe regelgeving mag slechts 5 procent van de capaciteit worden opgenomen door zussen of broers, voor zover ze basisonderwijs genieten. Dat is niet alleen discriminerend voor die leeftijdscategorie, dat betekent ook dat de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning in de toekomst deze kinderen niet meer kunnen opvangen. Ze kunnen nergens meer terecht. Zo lang er geen duidelijkheid bestaat over de alternatieven voor de lagereschoolkinderen kunnen we niet aanvaarden dat die doelgroep

wordt uitgesloten omwille van zijn leeftijd. De scheiding van gezinsleden zou overigens in geen geval mogen plaatsvinden, ook niet als de 5 procent is overschreden.

De afbouw met betrekking tot de zes- tot twaalfjarigen is des te merkwaardiger als men bedenkt dat de huidige budgettaire voorzieningen vanuit Kind en Gezin in ruime mate volstaan om de geplande totale capaciteit – 1.250 bedden voor heel Vlaanderen – financieel te ondersteunen. Het kan toch niet de bedoeling zijn om een kwaliteitsvolle maatschappelijke voorziening af te bouwen om ze daarna noodgedwongen opnieuw op te bouwen? Welke alternatieven zijn er in de nabije toekomst mogelijk om mensen in een familiale crisissituatie, op vrijwillige basis op te vangen en hun gezin te begeleiden? U zult zich wel herinneren dat ik deze vraag al eens heb gesteld bij de begrotingsbespreking in 1995. Als gevolg van deze afbouw zullen een tiental basisschooltjes die verbonden waren met kinderopvang, problemen krijgen. Hoe zal men die problemen opvangen?

Ik ga nader in op de residentiële, de semi-residentiële en de ambulante opvang. Artikel 2, paragraaf 2 van het besluit zegt dat de minimumcapaciteit van een centrum dertig eenheden bedraagt. Op jaarbasis moet minstens 50 procent van de capaciteit residentieel zijn. Minstens 25 procent van die capaciteit moet worden aangewend voor dag- of nachtopvang en ambulante hulpverlening. De resterende 25 procent kan flexibel worden ingevuld in functie van de behoeften. De capaciteit wordt uitgebreid per schijf van vijf eenheden, waarvoor op jaarbasis dezelfde verdeelsleutel wordt gebruikt. Er zijn echter geen indicatoren die erop wijzen dat de residentiële opvangcapaciteit moet verminderen tot 50 procent van de huidige. Bovendien is het niet wenselijk dat de afbouw van de residentiële capaciteit zonder overgangperiode wordt gerealiseerd. Vanuit de praktijk vernemen we dat de diversifiëring van de werking – residentieel, semi-residentieel en ambulant – zeer moeizaam verloopt. Dit wordt ook in de hand gewerkt door de heersende onduidelijkheid. De ambulante thuisbegeleiding werd door Kind en Gezin nog altijd niet echt ingevuld. Kunt u hierover zo snel mogelijk een duidelijk standpunt geven?

De opname van kinderen in een CKG is altijd beperkt van aard. Hun gemiddeld verblijf in of begeleidingsduur door een centrum neemt op jaarbasis niet meer dan negentig aanwezigheidsdagen in beslag. De maximumduur van een verblijf in of de begeleiding door een centrum van een kind of gezin bedraagt 180 aanwezigheidsdagen. In de sec-

Lindekens

tor is men het erover eens dat in specifieke gevallen de individuele begeleidingsduur van maximum honderd dagen te kort kan zijn. Men pleit voor het principe : zo kort mogelijk, zo lang als nodig. Daarom zou het beter zijn de maximumduur te laten vallen en alleen een gemiddelde verblijfsduur op jaarbasis vast te leggen. Ernstige hulpverlening kan niet in tijd worden beperkt. Wel moet de verblijfsverlenging worden verantwoord. Sommige kinderen hebben maar vier dagen nodig ; andere eventueel meer dan 180. Mijnheer de minister, bent u het ermee eens om een gemiddelde verblijfsduur vast te leggen ? Zo ja, zult u dan gepaste wijzigingen aanbrengen ?

In Antwerpen heb ik ook een plaatselijk probleem gedetecteerd. Het gaat over de capaciteitsuitbreiding van het CKG Zon en Hei. Bij de erkenningsaanvraag van Zon en Hei werd een uitbreiding gevraagd met vijftien plaatsen. Het gaat hier om een CKG van de stad Antwerpen. Deze stad leverde bij de sluiting van het CKG Zandkasteeltje in Sint-Idesbald 45 plaatsen in. Toch kreeg Zon en Hei de door Antwerpen aangevraagde uitbreiding met vijftien plaatsen niet. Waarom niet ? Aan wie werden die 45 plaatsen dan wel toegekend, en waarom ? Kunt u ons een overzicht geven van de inplanting van de centra aan de hand van een verspreidingskaart van CKG's ?

Mevrouw Becq heeft vroeger al eens een vraag gesteld over deze problematiek. U hebt toen geantwoord dat de reglementering inzake de plus-zesjarigen in de CKG's in het voorjaar van 1997 wordt geëvalueerd. Waaruit bestaat die evaluatie ? Op welke termijn denkt u de heersende problemen te kunnen oplossen ? Over de crisisopvang of de buitengewone opvang van kinderen horen we in de sector vele noodkreten voor een betere coördinatie, om de verschillende componenten van die hulpverlening op elkaar te laten inspelen. Het moet duidelijk zijn wie waarmee bezig is, zodat niet telkens hetzelfde kind of hetzelfde gezin van vooraf aan moet beginnen in een andere vorm van hulpverlening.

Mijn laatste vraag is dan ook op welke termijn de minister denkt tot een betere globale coördinatie te komen in de hulpverlening aan kinderen en aan gezinnen in crisissituaties.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik sluit me aan bij mevrouw Lindekens. We zijn regelmatig op de vragen hier-

omtrent teruggekomen. Een tijdje geleden werd deze problematiek aangekaart door een centrum voor kinderzorg, dat we ter gelegenheid van onze dag rond bijzondere jeugdzorg bezochten. Er zijn vragen gesteld over die plus-zesjarigen, maar het centrum wees ook op het probleem van de ouderbijdrage. Die centra zijn immers specifiek bedoeld voor kansarme kinderen, en de ouderbijdragen liggen voor die mensen vaak nog vrij hoog. Ze worden dan ook geconfronteerd met niet-betalingen. Ik meen me te herinneren dat de centra informeerden naar de solidariteit die ingebouwd is om hieraan tegemoet te komen. Mijn bijkomende vraag luidt of dit inderdaad is geregeld.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw Lindekens, u illustreert een zeker ongeduld dat in deze centra leeft, ook al weten die dat ik vandaag niet ten gronde kan antwoorden. Ik moet namelijk wachten op de resultaten van de evaluatie. Deze wordt afgerond tegen het zomerreces, dus binnenkort.

Ik zal niet vooruitlopen op de evaluatie. Maar een aantal knelpunten die u aanwijst, zullen er in elk geval in staan. Toen men de nieuwe reglementering invoerde, had men tot doel de nodige begeleiding te bieden. Men heeft dan een opvolgingscommissie samengesteld met mensen uit de administratie en uit Kind en Gezin, met vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties. Deze commissie was belast met de begeleiding van de invoering van het besluit, moest toezien op het oplossen van alle mogelijke interpretatieproblemen en diende na twee jaar een evaluatie ten gronde voor te leggen. Daar is ze ongeveer aan toe.

Een aantal van uw punten zullen dus in het rapport aan bod komen. Een van de problemen houdt verband met de kinderen ouder dan zes jaar. Ook de begeleidingsduur vormt een probleem. U spreekt van een begeleidingsduur van honderd dagen, wat te kort zou zijn. Deze termijn stemt nochtans overeen met de situatie in de bijzondere jeugdbijstand, waar men na zes maanden een nieuwe beslissing moet hebben van het comité. In het hier besproken geval gaat het over centra waar men vrijwillig naar toe komt en die de bedoeling hebben kortstondig te werken. Als een langere begeleiding nodig is, dan wijst dit op een diepere problematiek. Dan moet een meer gespecialiseerde instelling worden ingeschakeld. De vraag rijst of de centra in kwestie wel zijn gewapend om deze meer gespecialiseerde benadering in te vullen.

Mevrouw Kathy Lindekens : De mogelijkheid bestaat dat in de loop van een proces nieuwe situaties ontstaan in een gezin, waardoor het bijvoorbeeld nood heeft aan 190 dagen begeleiding. De oorzaak ligt niet noodzakelijk bij het kind zelf, maar bij iets dat op een bepaald moment kan voorvallen.

Minister Luc Martens : Ik aanvaard dat er een grijze zone is en dat men moet kunnen interpreteren. Ik heb daar geen problemen mee ; het is tegen mijn karakter om de zaak al te rigide te benaderen. Maar er moeten een aantal oriëntaties zijn. De oriëntatie is dat het hier gaat over een kortstondig en vrijwillig gegeven. Van zodra zou blijken dat de structurele oorzaak dieper zit, moet men consequenties trekken en zich tot een meer gespecialiseerd instelling richten. Men moet mij niet rigoreus vastpinnen op die 180 dagen. Ik wil alleen maar zeggen dat die 180 niet zomaar een cijfer is. Ik verwijs nogmaals naar de bijzondere jeugdbijstand, waar men in dat geval al een tweede, nieuwe beslissing moet hebben van het comité. Uit de evaluatie zal moeten blijken hoe en op welke manier we daarmee moeten omgaan.

Ik denk ook aan de problematiek van de spreiding van de centra en aan de definitie van het begrip ambulante thuisbegeleiding. Dit alles zal allemaal moeten blijken uit de evaluatie. Het ziet er ook naar uit dat we een proeve van antwoord zullen krijgen op deze vragen.

Verder wijs ik op het vormings- en begeleidingsproject voor alle centra, dat loopt van november 1995 tot eind 1998, in een proefperiode voor drie jaar. Het voorziet in een intensieve vorming voor de personeelsleden, die men op die manier probeert te stimuleren en te begeleiden in het geheel van dit vernieuwingsproject. In dit project poogt men ook te komen tot een betere inhoudelijke definiëring van de diversifiëring van de drie vormen : residentiële, semi-residentiële en ambulante werking. Men hoopt hiermee aan de betrokkenen zelf wat meer klaarheid te kunnen bieden. Dit project wordt gefinancierd door Kind en Gezin, met steun van de Nationale Loterij, en begeleid door het VOCA (Vormingscel Caritas).

U vraagt onder meer naar alternatieve opvang. U hebt dat woord gebruikt in uw mondelinge toelichting en in het geschreven document dat ik van u heb ontvangen. Er is een klein foutje in geslopen : wie ouder is dan zes jaar, maar broers of zussen heeft die jonger zijn dan zes, kan toch fysiek aanwezig blijven.

Mevrouw Kathy Lindekens : Ja, maar je zal maar zeven jaar zijn en geen broer hebben.

Minister Luc Martens : Dat is juist, maar je mag bovenop degenen die automatisch mogen blijven omdat ze een jonger broertje of zusje hebben, nog eens 5 percent uitzonderingen toestaan. Ik zeg niet dat dit de behoefte altijd voldoende dekt. Daarom precies is deze buffer ook opgenomen. Ik ben ervan overtuigd dat er voor de plus-zesjarigen inderdaad een zekere uitbreiding moet komen, maar ik wacht het rapport af. Het heeft geen zin om vandaag maatregelen te nemen, omdat ik binnen drie maanden een globaal rapport krijg waarin die problematiek wordt behandeld.

Mevrouw Kathy Lindekens : Meer dan 5 percent van de plus-zesjarigen moeten van die diensten gebruik maken. Als men dat percentage zou overschrijden, wat moet er dan gebeuren ? Worden die kinderen dan al dan niet opgevangen ? Wordt er dan een oogje toegeknepen ? Of worden die kinderen doorverwezen, en zo ja : naar waar ?

Minister Luc Martens : Mijn ervaring leert me dat de administratie geen oogjes toeknipt.

Mevrouw Kathy Lindekens : Maar waar moeten die kinderen dan terecht komen ?

Minister Luc Martens : Er zijn verschillende mogelijkheden, onder meer bij andere vormen van algemeen welzijnswerk. Ik denk onder meer aan de bijzondere jeugdzorg.

Mevrouw Sonja Becq : In de centra voor kindercare is men zich bewust van het feit dat 93 percent van de kinderen terug naar huis gaat ; slechts 7 percent gaat naar de bijzondere jeugdzorg. Men kiest daarvoor om niet – als ik dat zo oneerbiedig mag zeggen – het stigma van die bijzondere jeugdzorg te moeten dragen.

Minister Luc Martens : Aan de bijzondere jeugdzorg kleeft een stigma. Dat is een probleem. Het is een uitdaging om het bij de hervorming van de bijzondere jeugdzorg wat af te zwakken.

Mevrouw Kathy Lindekens : Kinderen moeten terecht komen waar ze moeten terecht komen.

Minister Luc Martens : Ik wil enkel zeggen dat die bijzondere jeugdzorg niet altijd zo bijzonder is. Juist door ze als iets bijzonder voor te stellen, creëert men een stigma. Vaak heeft de problematiek enkel te maken met pedagogische problemen van de kinderen. Maar dat stigma straalt wel af op

Martens

het kind als persoon. Het beeld dat zo in de samenleving ontstaat, ent zich vaak op het kind zelf, en niet op zijn gezinssituatie. Eigenlijk worden zo de slachtoffers van de toestand gestigmatiseerd. Voor zover er stigma's moeten worden uitgedeeld, gebeurt dat dus ten onrechte.

Mevrouw Kathy Lindekens : Stellen we ons even voor dat kinderen die in een heel normaal gezin leven, worden geconfronteerd met gezondheidsproblemen van hun ouders, die daardoor moeten worden opgenomen. Dan moeten die kinderen worden opgevangen. Maar ze horen toch helemaal niet in die bijzondere jeugdzorg thuis ?

Minister Luc Martens : Ik erken dat er een probleem is ; ik zal dat niet tegenspreken. Maar ik zeg enkel dat dit probleem slechts kan worden opgelost op basis van het globaal evaluatieverslag dat voor het zomerreces zal klaar zijn.

Mevrouw Kathy Lindekens : Het verslag zou dus in de zomer klaar zijn. Betekent dit dan dat we vanaf september maatregelen kunnen verwachten ?

Minister Luc Martens : Wat mij betreft, kunt u dat verslag inzien. We kunnen het dan bespreken, en daaruit samen de nodige conclusies trekken.

Mevrouw Kathy Lindekens : Het zal dan toch niet nog een half jaar duren voor er concrete maatregelen komen.

Minister Luc Martens : In geen geval. We willen snel handelen. Maar ik ben niet bereid om op treden op een ogenblik dat men nog aan dat rapport werkt.

U stelde ook een vraag over Zon en Hei en Zandkasteeltje. Zon en Hei had inderdaad een capaciteit van 45 eenheden aangevraagd. Het heeft er slechts dertig gekregen. Dat had te maken met het feit dat de materiële infrastructuur niet voldeed. Zandkasteeltje is gesloten. Die instelling lag in Koksijde. Ze was slecht gelegen voor de opvang en

begeleiding van Antwerpse kinderen. Het bestuur zelf heeft beslist om de zaak te sluiten. De vrijgekomen capaciteit is – zoals alle andere vrijgekomen capaciteit – toegekend aan tien andere centra die daarvoor waren erkend. Het betreft centra in Antwerpen, Brugge, Ganshoren, Kortrijk, Nazareth, Wijnegem, Borgerhout, Hasselt, Lanaken en Mechelen.

U vraagt meer uitleg over de inplanting. Ik zal u de kaarten bezorgen. Het is duidelijk dat we ons met deze centra moeten blijven richten op de stedelijke centra ter bestrijding van de kansarmoede. We moeten echt voor de kansarme, kwetsbare gezinnen blijven zorgen. We mogen geen generieke regels opstellen, die rigide werkingsmethoden kunnen teweegbrengen, die hier trouwens ook werden aangeklaagd. Ik denk dan aan de problemen van de vluchthuizen ; van de centra voor integrale gezinszorg ; van de CKG's ; enzovoort. Telkens komt men tot een precieze omschrijving, terwijl men er eerder naar zou moeten streven om alles op een continuüm te plaatsen, en zo veel dichterbij de realiteit te kunnen aansluiten.

Want zo wordt de beslissing niet meer in Brussel genomen. Nu moet de administratie na de 180ste dag zeggen dat men plaats moet ruimen. Door anders te werken kan men aan de verantwoordelijken op het terrein meer bevoegdheid geven zodat ze binnen een bepaalde enveloppe, en rekening houdende met de realiteit, hun opdracht kunnen vervullen. Dat is een uitdaging. Ik herhaal dat dit geen beslissing is, maar een bedenking. Ik hoop dat het rapport zal toelaten om eerder algemene kaders uit te werken, zodat men op het terrein zelf soepel op de realiteit van kinderen en gezinnen kan inspelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.25 uur.*
